ግራአዝማቹ ፡ልጃም፡ ሐርበኛ፡ ሂጋ ፡ ትገሬ ፡ ወትግርኛ ።

ለካልእ፡ ክፈል፡ ሰአል፡ ወበሊስ።

ምን ፡ሰብ፡ ህጅክ ፡ እት ፡ረአስ ፡ቡን።

ገረዝግሄር ፡በኪት፡ ወ ፡ማኬ፡ በኪት ።11/20/15

ሰአል ፡እብ ፡ገረዝግሄር፡ ወበሊስ ፡ምን ፡ማኬ ።

ሰአል፡ ግራአዝማቹ ፡ልጃም ፡ሂጋ ፡ትገሬ ፡ማጥር ፡ ሰናና ፡ እግል ፡ትሸነን ፡ዲብ ፡ከርስ ፡ዐድ ፡ለወደዩ ፡ጸገም ፡ሀላ ፡ ገብእ ፧

በሊስ፡ ዲብ ፡ሰነት ፡1952 ፡እት ፡ፍንጌ ፡አሰምባልያ ፡ ማንገስ ፡ኤርትራ ፡አሮ ፡ዐቢ ፡ ከሐድ ፡ቃንጽ ፡ ዐላ ። ወላ፡ ከሐድ፡ እትላ ፡ቃኑን ፡ ዎክ “ ቐዋም “ (Constitution)ክሪት ፡ለዐለት፡ ማዴት ፡40 ዐላ። ናይ፡ ኤርትራ ፡”ብሐራዊ ፡ቛንቛታት“ (national languages)ማን ፡ወማን፡ ልግበኣ ፧ ለልብል፡ ዐላ። ትግሬ፡ ወትግርኛ ፧ ማ፡ ዐረብ ፡ወትግርኛ ፧ ግራአዝማቹ ፡ልጃም ፡ ዲብላ፡ ወክድ ፡ለሄይ ፡ እትላ ፡” ዘማን“ ትትበሀል ፡ለዐለት፡ ንሳል ፡ማ ፡ሃድጋይት ፡(newspaper)ናይ፡

መንገስ ፡ኤርትራ ፡ ሂጋ ፡ትግሬ ፡ሐቴ ምንላ ፡”ብሐራዊ ፡ ቛንቛታት“ እግል ፡ትግባእ ፡ሀላ ፡እላ ፡ለልብል ፡ናይ ፡ ክቱብ፡ ሕራብት ፡ ክም ፡ዋዳ ፡ኢሳትራ ፡ ምንዩ ። እሊ ፡ ልግባእ ፡ ድኢኮን ፡እታ ፡አሰምበሊያ ፡በሀለት ፡ፓርላሜ፡ ወካይል ፡ገባይል ፡ሙታሕት ፡እንደ ፡ገአው ፡ሕሩያም ፡ለዐለው ፡ ሂጋሆም ፡ሂጋ ፡ትግሬ ፡ሀሜላዋ። ወእብላ ፡ትግርኛ ፡ ወዐረብ ፡ ናይ ፡ መንገስ ፡ኤርትራ ፡”ብሐራዊ ፡ቛንቛታት“ (national languages)፡ትበሀላያ ።ወሜጺት ፡40 ዲብ ፡ሜጺት 38 ፡ ትቃዬረት ፡ ወሂጋ ፡ ትግሬ ፡እት ፡ሕፍራታ ፡አተት ። እምበል፡ እሊማ ፡ ግራአዝማቿ፡ ልጃም ፡ዲብ ፡ወክድ ፡ሕክም ፡ጠሏን ፡ ምን፡ ገባይል፡ ከበሳ ፡ወገባይል ፡ሙታሕት ፡ ንዙዕ ፡ለዐላ ፡ ወጂብ ፡ አራዲ ፡”ዶማንያለ“ ዲብ ፡ሰብኡ ፡እግል ፡ለቅብል ፡ እብ ፡ክቱብ ፡መገት ፡ዐላ። እሊ ፡ልግባእ ፡ዲኢኮን ፡ምን ፡ ገባይል ፡ከበሳ ፡ንዙዕ ፡ለዐላ ፡ወጂብ ፡አራዲ ፡እት ፡ሰብኡ ፡ አቅበላ ። ወአራዲ ፡ ሐረስቶት ፡ ገባይል ፡ሙታሕት ፡አስክ ፡ ሰነት ፡1991 ፡አአቅባላ ። ከግራአዝማቿ፡ ልጃም ፡ሀሞት ፡ ወቀሞት ፡ሂጋ ፡ትግሬ ፡ ሌጣ ፡ አዐላ ፡እሉ። ሀሞት ፡ኩሉ ፡ ሐረስታይ ፡ ኤርትራ ፡ወክሱሰን ፡እብ ፡ወራት ፡መኣኮት (economic development)፡ወምሀሮ ፡ሓር ፡ታርፍ ፡ ለዐላ ፡ገባይል ፡ሙታሕት ፡ ሰኒ ፡ሀሞም ፡ዐላ ። ከእላ ፡ ኢእቤ፡ረቢ ፡ዕለት ፡መቅዓ ፡እልዩ ፡ምን ፡ገብእ ፡ለሕታማት፡ ናይ “ዘመን“ ጋዜጣ ፡ዲብ ፡ቤት ማስኒዩ ፡ ወፈታዩ ፡ ግራአዝማቹ ፡ገረዝግሄር ፡ተካ ፡ ወዲብ ፡ሰነት ፡1977 ፡እት፡ መዲነት ፡አዲስ ፡አባባ ፡እት፡ ቤቶም ፡ ለትዋጀህኩዎም፡ ቢትወደድ ፡አስፋሃ ፡ወልደሚኬል ፡እንደ ፡ትጣራዛ ፡ ክሩይ ፡

ሰበት፡ ሀላ፡እንደ ፡ቀዋቀልኮ ፡ለክቱብ ፡ናይ ፡ግራአዝማቹ ፡ ልጃም ፡ክም ፡እረክብ ፡እትላ ፡ሞኣይ ፡እስኤ።

ሰአል፡ ሂጋ ፡ትግሬ ፡ወትግርኛ ፡እብ ፡ሬደዮ፡ ምን፡ መዲነ ት ፡አስሜራ ፡እግል ፡ልትጣኣቃ ፡ለአትሐዛ ፡እቡ፡ ሰበብ፡ ሚ ፡ ቱ ፧

በሊስ፡ አወል ፡አምን ፡ሜ፡ ሰካበት ፡ (security)፡ናይ ፡ኤርትራ ፡ዲብ 60ታት ፡እት ፡ ልትሐምረግ ፡መጺ። ወላወክድ ፡ለሄይ ፡ ሰልፍ ፡ኮለነል ፡ ሐር ፡ደጅአዝማቹ ፡ወሐር ፡ልዑል ፡እንደ ፡ትበሀላ ፡ እንደራሴ ፡ "ጠቅላይ ፡ግዛት ፡ኤርትራ" ለዐላ ፡አስራቴ፡ ካሳ ፡እት ፡ልትሐምረግ ፡ለመጺ ፡አምን ፡(security)፡ ኤርትራ ፡እግል ፡ ለስነ ፡ 2 ፡ፍክር ፡ጀረባ ፡ ዎክ ፡ ፋታና ፡ከዐላ።

(1) ህቱ ፡ምን ፡ለዐል ፡እንደ ፡ገአ ፡ለለአዝዞም ፡ ወሸርፎም ፡ወመሀዬት ፡ለዳፍዖም ፡ (commando force) ወላድ ፡ኤርትራ ፡ወክሱሰን ፡ምን ፡ወላድ ፡ ከበሳ ፡እብ ፡ኮለነላት ፡ወላድ ፡እስራኤል ፡ አሰልጣና ፡ወረተባ ። ወመሮሓዮም ፡ዲብ ፡ሐርብ ፡ኮለነል ፡ ሀብቴማርያም ፡" በላዕ ፡ጠዓዋ " ፡ክም ፡ዐላ ፡ እግል፡ ሐብር ፡እፈቴ ።

(2) እብ ፡ ሕቡዕ ፡ ለሻቁ ፡ (Eritrean Security Forces)ምን፡ ወላድ ፡ ኤርትራ ፡ ሐራ ፡ ወራታባ ። ገለሆም ፡ እት ፡ ከርስ መዳይን ፡ ወገለሆም ፡ እት ፡ ከደን፡ እት ፡ ከርስ ፡ ጀብሀት ፡ አታ ። ወእት ፡ ረአስ፡ እሊ ፡ ገቢል ፡ ኤርትራ ፡ እግል ፡ ልክሰብ ፡ (radio broadcasting)፡ ክም ፡ ልትአንበት ፡ ወዳ ። ሀደፍላ ፡ ሬድዮ ፡ እብ ፡ ሂጋ ፡ ትግሬ ፡ ወትግርኛ ፡ ታሪክ፡ እትዮጵያ ፡ ወሐደነት ፡ ታርክ ፡ እትዮጵያ ፡ ወኤርትራ ፡ እግላ ፡ ሐደስ ፡ ቅናጽ ፡ አምሀሮት ፡ ወአትአሞሮት ፡ ዐላ።

ሰአል፡ ክድሙትላ ፡ ሬድዮ ፡ እግል ፡ ለአንብት፡ እግል ፡ ዶሉ ፡ መዝ ፡ ለትካራ ፡ እቱ ፡ ግራአዝማች ፡ ልጃም ፡ እሊ ፡ ለእሉ ፡ ትቤ ፡ ከአፎ ፡ ረአዩ ፡ ማስለካ ፧

በሊስ፡ ግራአዝማች ፡ ልጃም ፡ ወድ ፡ ዐድ፡ ሰበት፡ ዐላ፡ ሰረሬት ፡ ልብ፡ ገቢል፡ ኤርትራ ፡ ሰኒ፡ ዳሊሀ፡ ዐላ። ወክሱሰን ፡ ለሐዲስ ቅናጽ ፡ ሚ ፡ ክም ፡ ሐዜ ፡ ሽሙይ፡ ወልአማን ፡ ዳሊሁ ፡ ዐላ ።ከአምባቶትላ፡ ሬድዮ ፡ ክም ፡ ዓድ፡ ወዓራፉ ፡ ትከበትዩ። አወል ፡ ሰልፍ ፡ ቅንጻት፡ ምን፡ ሚይታም ፡ ሂጋ ፡ ትግሬ ፡ እታ ፡ ገጹ ፡ ትቅብ ፡ ቤሎ ። ወእብ፡ ሂጋ ፡ አምሐርኛ ፡ ጣርሳ ፡ ለዐለያ ፡ ትግሬ ፡ ወትግርኛ ፡ ምን ጣረሰን ፡ ክም ፡ ለነግፈን ፡ አማሯ ፡ ከዐላ።

ሬደዮ ፡ ቃኛው ፡ ስተሽን ፡ እት ፡ ሳምዕ ፡ መህነኑ ፡ ባዲ፡ ለዐላ፡ ወእት ፡ ምግሳዩ ፡ እንደ ፡ ገአ ፡ ዐድ፡ ጻሩ፡ አሜካ፡ ልትሰፋለል፡ ለዐላ ፡ ሐዲስ ፡ ቅናጽ ፡ ፍቲ ፡ ዐዱ ፍቲ ፡ ኤርትራ ፡ ክም ፡ ትትጃለል ፡ እቱ፡ ሰኒ ፡ አምሩ ፡ ዐላ። ከላ ፡ ሬደዮ ፡ እግል ፡ መን ፡ ክም ፡ ናፍዕ ፡ ወእግል፡ መን ፡ ክም ፡ ሻፍዕ ፡ አምሩ ፡ ዐላ ። ወክም ፡ ተአንበታ ፡ እት ፡ ገሃዊ ፡ ወባራት ፡ ልትሐሴ ፡ ለዓላ ፡ ናይ፡ ስያሰት ፡ ሕላይ ፡ እብ ፡ ሬደዮ ፡ ክም ፡ ትጠለቃ ፡ ለሐዲስ፡ ቅናጽ ገለሁ ፡ እብ ፡ ርሕ ፡ እግል ፡ ልትባራዕ ፡ ሽንከት ፡ ከደን ፡ ብግ ፡ ቤላ ፡ ወገለሁ ፡ እት ፡ መዳይን ፡ ትወዘዓ፡ ወእብላ ፡ ሬደዮ ፡ ቃኛው ፡ ርሑ ፡ ተርፈት ፡ እሉ። ከምን ፡ ክድመትላ ፡ ሬደዮ ፡ ለትበደሀያ ፡ ሂጋ ፡ ትግሬ ፡ ወትግርኛ ፡ ወሐቆሁ ፡ ገቢል ፡ ኤርትራ ፡ ገአ ። አግዳ ፡ አምን ፡ ኤርትራ፡ ላቱ ፡ አጸራ ፡ ዝያዳ ፡ እት፡ ልትሐምረግ፡ ገሳ ።ወዲብ ፡ ተወሊደት ፡ ሳልስ ፡ ሰነት ፡ ሬደዮ፡ አስመራ ፡ በሀለት ፡ እት ፡ ሰነት ፡ 1970 ፡ ወቁል ደረጀት፡ ዐስከሪ፡ ለቡ ፡ ነፈር፡ እንደራሴ ፡ እግል ፡ ልግባእ ፡ (martial law) ተአዋጃ ፡ ወዲብ ፡ ሰነት ፡ 1971 ፡ አስራቴ ፡ ካሳ ፡ እብ ፡ ምራድ ፡ ኖሱ ፡ ሸቅሉ ፡ ሐድጋ ፡ ወዲብ ፡ አካኑ ፡ ጀነራል ፡ ደበቤ ፡ አደንጋባ ።ወላ፡ ገቢላይ ፡ ቃኑን ፡ (ሲቭል፡ ሎው) እብ፡ ናይ ፡ ዓስከርዩት ፡ ቃኑን ፡ (military law) ታካአ።

ሰአል፡ ሂጋ ፡ዐረብ ፡ማ ፡እታ ፡ሬደዮ ፡እግል ፡2፡ ወርሕ ፡ ለገብእ ፡ክም ፡ትጠለቃት ፡ሐቆሁ ፡ ካረሙት ፡ሚ ጃራ፡ እታ ፧

በሊስ፡ አወል ፡ሰልፍ ፡ሂጋ ፡ትግሬ ፡30 ፡ደቂቅ ፡ ወሂጋ ፡ትግርኛ ፡እትላ፡ክምኸልሁ፡ 30፡ ደቂቅ ፡እት ፡ አምሄል ፡ክልኢተን ፡ ምን ፡ሰዓት ፡5:00 ናይ ፡ምኸ ፡ አስክ ፡ሰዓት ፡6:00 ምኸ ፡ እግል ፡ልትጣለቃ ፡ ቱ ፡ ለዐላ ፡ለሸሩጥ ።እሊ ፡ልግባእ ፡ድኢኮን፡ እብላ ፡ ኢተአሚረት ፡ ገበይ ፡ ሂጋ ፡ዐረብማ ፡ተአንብት ፡ ትበሀላ ፡ከምን ፡ሂጋ ፡ትግሬ ፡ 15 ፡ደቂቅ ፡ እንደ ፡ ትናጫበ ፡ እግል ፡ ሂጋ ፡ዐረብ ፡ተሀያባ ። ግራአዝማች፡ ልጃም ፡ሳብር ፡ ሰበትቱ ፡እንደ ፡ ትባደራ ፡እላ ፡ ከአፎ፡ ትገብእ ፡ኢቤላ ። “ምን ፡ሕበዘት እት ፡ ተንዱር(እቶን፡ እብ ፡ትግርኛ) ፡ፍላም ፡እት እደ” ሐራ፡ ከእግል ፡ዶሉ፡ትከበተዩ ፡፡ ወዓብደልርሕማን ፡ ለልቡሎ ፡ሐፍ ፡ጀበርታይ ፡ ሂጋ ፡ዐረብ ፡አንበታ ። ወሓቆ ፡2 ፡ ወርሕ ፡ናይ ፡ ዐረብ ፡ ፕሮግራም ፡እብ ፡ ምፍራቅ ፡ ዓርቃይ ፡ሜሌጫ። ወላ ፡ለምን ፡ሂጋ ፡ትግሬ፡ ንጩበ ፡ለዐላ ፡15 ፡ደቂቅ ፡ እብ ፡ ደግማን ፡ዲብ ፡ ትግሬ ፡ አቅበላ ። ወእሊ ፡ሌጣ ፡እንደይ ፡ገብእ ፡ሐቆ፡ ሰነት፡ በሀለት ፡እት ፡ሰነት ፡1970 ፡ትግሬ ፡

ወትግርኛ፡ ክል ፡ ምን፡ ሐት ፡ ሐቴ ፡ ሰዓት ፡ ክም ፡ ልትህዬበን ፡ ወላሶያታት ፡ ለዲቡ ፡ ልጣለቃ ፡ ክም ፡ ልትቃዬር ፡ በሀለት ፡ ትግሬ ፡ ምን፡ ሰዓት ፡ 6፡00 ፡ ምሽ፡ አስክ ፡ ሰዓት 7፡ 00 ምሽ ። ወትግርኛ፡ ምን ፡ ሰዓት ፡ 7፡00 ምሽ ፡ አስክ ፡ ሰዓት ፡ 8፡00 ምሽ ፡ ክም ፡ ገብእ፡ ግራአዝማች፡ ልጃም ፡ እብ ፡ ጀዋብ ፡ ብሹር፡ ዐላ ፡ ቀደም ፡ አቅለሎዮት ፡ እት ፡ ማዙ ። ወእብላ ፡ ግራአዝማች ፡ ልጃም ፡ ”ምን ፡ ፍላም ፡ እት ፡ እደ ፡ ሕበዘት ፡ እት ፡ ተንዱር“ ከሰባ ። ወምሉ ፡ ወኬን፡ ሐርበኛ ፡ ትግሬ ፡ ወትግርኛ ፡ ገአ ።

ሐው ፡ ወሓዋት ፡ እግል ፡ ዮም ፡ እትሊ ፡ እንካርም ፡ ለሳልስ ፡ ክፊል ፡ አስክ ፡ ነቃድም ፡ እልኩም ፡ ደሐን ፡ አስምዮ ፡ እንብል ።

ገረዝግሄር ፡ በኪት ፡ ወ ፡ ማኬ ፡ በኪት ።